

М.С. Михайлов, аспірант
Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова, м. Миколаїв

ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ

У статті проведена діагностика ефективності управління інноваційними процесами у контексті стратегічного розвитку регіону. Одним з лідерів у сфері інноваційного розвитку серед регіонів України виступає Миколаївська область. Регіон має ряд переваг, що сприяють досягненню цілей інноваційного розвитку.

Продовж 2012-2016 рр. загальний обсяг витрат на здійснення інноваційної діяльності підприємств регіону збільшився на 74 %, що свідчить про активну інноваційну позицію вагової частини підприємницького сектору регіону.

Рівень інноваційної активності та економічної ефективності підприємств Миколаївської області у 2015 значно поступався середнім показникам по Україні, проте у 2016 р. за переважною більшістю індикаторів Миколаївський регіон можна віднести до лідируючих за рівнем інноваційної активності. Водночас, слабкою стороною регіону є недостатньо активне впровадження нових технологічних процесів на підприємствах області, особливо ресурсозберігаючих

Ключові слова: *інновації, управління, стратегічний розвиток, джерела фінансування, стандартизація.*

Постановка проблеми. В сучасних умовах, що характеризуються прискоренням змін, активним розвитком нових технологій в усіх сферах, загостренням конкуренції на ринках ресурсів та збуту головною умовою виживання і забезпечення стійкого зростання економіки держави та її регіонів є активна інноваційна діяльність. При цьому, у рамках національної економіки найбільш потужними рушійними силами інноваційного прогресу виступають регіони, оскільки саме там концентруються специфічні ресурси та створюється додаткова вартість продуктів.

Аналіз останніх досліджень. Згідно з твердженнями професорів

інституту економіки промисловості НАН України Амоша О.І. та Соломатіної Л.М., «регіональний аспект інноваційного розвитку пояснюється тим, що на місцях найчіткіше простежуються труднощі та проблеми активізації інноваційної діяльності. На місцевому рівні легше виявити конкретні фактори впровадження інновацій, тому державну промислову політику, безпосередньо пов'язану з інноваційною діяльністю, доцільно будувати на основі тенденцій децентралізації, яка є одним з ключових механізмів саморозвитку територій. Актуальність цього положення зумовлена тим, що, з одного боку, розвиток підприємств спирається на ресурсний, виробничий і споживчий потенціали регіону, а з іншого – за сприятливих умов і адекватних заходів державної підтримки вони здатні зробити істотний внесок у подальше нарощування загального потенціалу регіону, модернізацію регіональної ланки економіки в цілому».

Формулювання цілей статті. Метою цієї статті є проведення діагностики ефективності управління інноваційними процесами у контексті стратегічного розвитку регіону.

Виклад основного матеріалу. Одним з лідерів у сфері інноваційного розвитку серед регіонів України виступає Миколаївська область. На користь цього твердження свідчить найвища серед регіонів частка інноваційно-активних підприємств у структурі промисловості (31,2 % у 2016 та 26,4 % у 2017 р.), відносно високі темпи приросту інноваційних витрат (+74 % за останні 5 років) та порівняно висока частка інноваційної продукції у структурі реалізованої (2,4 % у 2017 р.).

Миколаївська область - розвинутий індустріальний регіон держави, який визначається багатогалузевою промисловістю, що має важливе значення в структурі господарського комплексу України. Область має великі перспективи розвитку інфраструктури за умов достатнього фінансування та значний рекреаційний потенціал, раціональне використання якого сприятиме покращенню як здоров'я, так і матеріального стану людей [1, 9].

Вказаний регіон також відноситься до таких, де інноваційна діяльність визначена ключовим шляхом соціально-економічного розвитку регіону на стратегічну перспективу, що закріплено у відповідних документах стратегічного значення: «Стратегічне бачення Миколаївської області – перетворення Миколаївщини на регіон сталого економічного зростання на основі інноваційної промисловості, розвинутого транспортно-логістичного комплексу, важливого продовольчого центру країни з екологічним, високоефективним сільським господарством, комфортного та безпечного краю, де є всі умови для всебічного розвитку людини» [2].

Регіон має ряд переваг, що сприяють досягненню цілей

інноваційного розвитку, серед яких:

- розвинена багатогалузева економіка, що характеризується поєднанням таких сфер, як промисловість (20 %), сільське господарство (25 %), послуги (55 %);

- сприятливе географічне положення, що зумовило формування на її території розгалуженої транспортної мережі, портового господарства та створення значної виробничої, наукової та соціальної інфраструктури;

- розвинута ринкова та логістична інфраструктура.

Стратегія розвитку Миколаївської області на період до 2020 р. одним із пріоритетних завдань ставить створення в області сучасного промислово-технологічного комплексу, який забезпечуватиме внутрішні потреби країни, регіону, конкурентоспроможний експорт, збільшення обсягів наукомісткої продукції як основи для інноваційного розвитку економіки, перехід до ресурсозберігаючої та екологічнобезпечної моделі розвитку реального сектору економіки області. Головною умовою реалізації цієї Стратегії є залучення в економіку області значного інвестиційного ресурсу у пріоритетні галузі, розвиток транзитного потенціалу області, поглиблення переробки власної сировинної бази, а також усунення значних територіальних диспропорцій промислового виробництва. Крім трансформації власне промислового комплексу регіону в рамках стратегічної цілі 1 передбачається втручання у кілька суміжних сфер, зокрема, у малий і середній бізнес, туристичну індустрію та енергоефективність в усіх секторах, тобто в бізнесі, бюджетній сфері та приватному секторі [2].

У 2017 р. інноваційною діяльністю у Миколаївській області займалося 25 промислових підприємств, що становить 26,4 % загальної кількості промислових підприємств регіону. У динаміці (2011-2017) частка інноваційно-активних підприємств коливається з 22,8 у 2011 до 31,2 у 2016 р. За даними Головного управління статистики у Миколаївській області [3] протягом 2011-2017 рр. промисловими підприємствами області впроваджено 151 новий технологічний процес (з них маловідходні ресурсозберігаючі 29 одиниць), освоєно 519 одиниць інноваційної продукції, з яких частка машин, устаткування та приладів 12 %. У динаміці спостерігається різностороння активність підприємств регіону щодо результатів інноваційної діяльності, що проілюстровано на рис. 1.

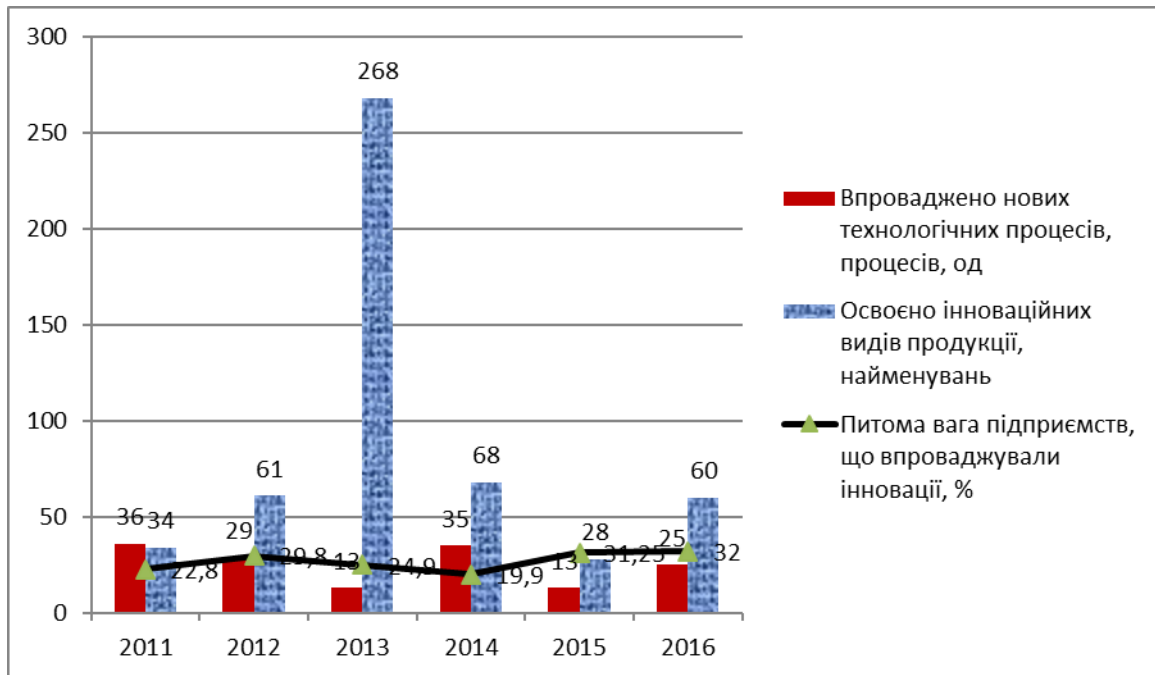

Рис. 1. Динаміка впровадження інновацій на промислових підприємствах Миколаївської області

У розрізі видів промислової діяльності слід виділити машинобудування (21,1 % освоєної інноваційної продукції у 2016 р.), харчову промисловість (18,1 %), легку промисловість (7,3 %) та металургію (3,2 %).

У 2017р. на інноваційну діяльність підприємства регіону витратили 631,8 млн грн, у тому числі: на дослідження і розробки 326,2 млн грн (99,9 % з яких спрямовані на внутрішні дослідження), придбання машин, обладнання і програмного забезпечення 295,4 млн грн та інші витрати 101,6 млн грн. У табл. 1. наведено обсяги та структура внутрішніх інноваційних витрат підприємств Миколаївської області [3].

Продовж 2012-2016 рр. загальний обсяг витрат на здійснення інноваційної діяльності підприємств регіону збільшився на 74 %, що свідчить про активну інноваційну позицію вагової частини підприємницького сектору регіону. У динаміці досліджених років спостерігаються тенденції щодо збільшення частки витрат на внутрішні дослідження і розробки (+134,3 %) та скорочення витрат на придбання нових технологій, що серед іншого є результатом розбудови внутрішньої дослідницької бази у промисловому секторі регіону [3].

Починаючи з 2007 р. витрат на підготовку виробництва для впровадження інновацій підприємствами області не здійснювалося. Тобто, можна зробити висновок, що здійснення інноваційної діяльності на підприємствах ведеться переважно власними силами на базі

вдосконалених технологій, що були введені у виробництво протягом 2001-2007 рр.

1. Обсяги та структура інноваційних витрат підприємств Миколаївської області за 2012-2016 рр.

Показники	2012	2013	2014	2015	2016	Приріст 2016/2012
Загальна сума витрат, тис. грн.	362203,2	716449,3	606789,6	291578,5	631852,9	74,4
дослідження і розробки	139230	609825,8	187412,2	231938,7	326244,1	134,3
%	38,4	85,1	30,9	79,5	51,6	13,2
внутрішні НДР	136989,6	597877,4	184965,6	228761,5	326227,1	138,1
%	98,4	98,0	98,7	98,6	100,0	1,6
зовнішні НДР	2240,4	11948,4	2446,6	3177,2	17	-99,2
%	1,6	2,0	1,3	1,4	0,0	-1,6
придбання нових технологій	736,1	3460	110,8	422,4	-	-
%	0,2	0,5	0,0	0,1	-	-
придбання машин та обладнання пов'язані з упровадженням інновацій ⁴	211690,2	87053,2	418046,8	52794,3	295453,1	39,6
%	58,4	12,2	68,9	18,1	46,8	-11,7
інші витрати	10546,9	16110,3	1219,8	6423,1	10155,7	-3,7
%	2,9	2,2	0,2	2,2	1,6	-1,3

Основним джерелом фінансування інноваційної діяльності у регіоні виступають власні кошти підприємств, частка яких коливається в межах від 99 % (у 2012 р.) до 79 % у 2016 р. за винятком 2016 р., коли майже 76 % інноваційних витрат було профінансовано іноземними інвесторами. На рис. 2, наведено обсяги і структура джерел фінансування інноваційної діяльності в регіоні протягом 2012-2016 рр. [4].

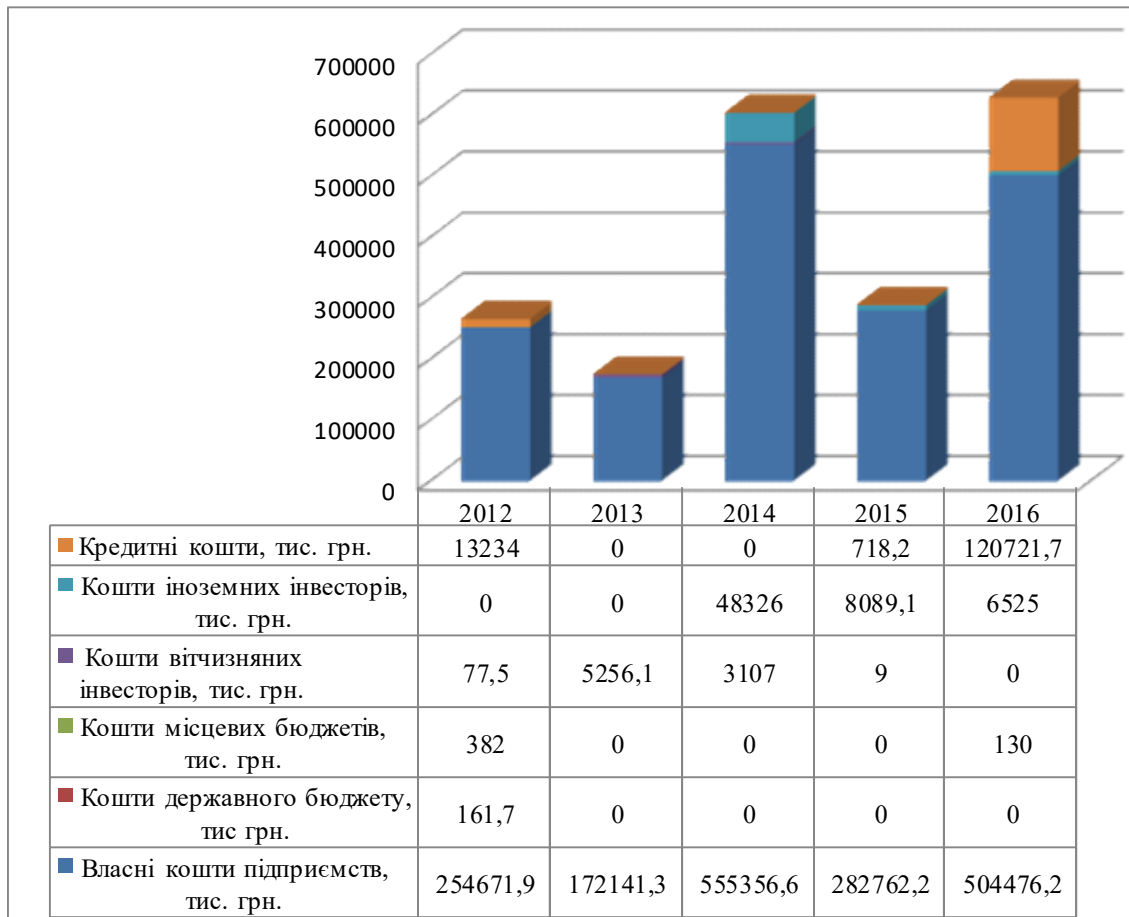

Рис. 2. Джерела фінансування інноваційної діяльності у Миколаївській області

Структура джерел фінансування інноваційної діяльності свідчить про недостатню підтримку інноваційного розвитку регіону на державному та місцевому рівні, що стримує інноваційний розвиток підприємств у пріоритетних, проте економічно вразливих секторах економіки серед яких: сільське господарство, постачання електроенергії та газу, металургія.

Головними показниками економічної результативності інноваційної діяльності підприємств регіону є обсяги реалізованої інноваційної продукції та рівень її інноваційності. У табл. 2 наведено основні показники з виробництва та реалізації інноваційної продукції підприємствами Миколаївської області.

У 2017 р. підприємствами області реалізовано інноваційної продукції загальною вартістю 417,3 млн грн, що становить 0,6 % валової продукції промисловості. У порівнянні з попереднім роком обсяг реалізованої інноваційно продукції знизився більше, ніж у 2 рази (-62,5 %), а у порівнянні з 2011 – на 37,7 %. Як бачимо, обсяги виробництва інноваційної продукції розподілені не рівномірно протягом досліджуваного періоду, що потребує додаткових заходів в напрямку розвитку чи пошуку відповідних

ринків та підвищення конкурентоспроможності інноваційних товарів [3; 5; 6; 7].

2. Обсяги та структура реалізації інноваційної продукції на підприємствах Миколаївщини

період	Обсяги реалізованої інноваційної продукції, млн грн	Частка інноваційної продукції у структурі промислової, %	Продукція, що була новою для ринку, млн грн	Частка інноваційної продукції, що була новою для ринку в загальному обсязі інноваційної продукції, %
2011	669,8	3,3	598,7	89,4
2012	202,9	0,9	74,7	36,8
2013	639,2	3	302,3	47,3
2014	363,8	1,5	102,2	28,1
2015	71,2	0,3	-	-
2016	1112,5	2,4	536,2	48,2
2017	417,3	0,6	145,6	34,9
Приріст, % 2017/2011	-37,7	-2,7	-75,6743	-54,5
Приріст, % 2017/2016	-62,5	-1,8	-72,8393	-13,3

Найвища частка інноваційної продукції, що була новою для ринку (89 %) спостерігалася на початку аналізованого періоду у 2011 р., тобто у період найбільш динамічного розвитку машинобудівної та харчової промисловості в області. У 2016 р. досягнуто достатньо високих показників щодо обсягів інноваційної продукції та рівня її інноваційності. На нашу думку, одним з факторів такого зростання є залучення у 2015-2015 рр. на підприємства області додаткових іноземних інвестицій та нових технологій.

З метою проведення порівняльного аналізу ефективності інноваційного розвитку Миколаївської області, проведено розрахунки відносних показників результативності інноваційної діяльності у регіоні протягом 2015-2016 рр. Результати проведених розрахунків наведено у табл. 3.

3. Відносні показники результативності інноваційного розвитку промислових підприємств Миколаївської області у 2015-2016 рр.

Показники	2015	2016	Приріст
1. Інноваційна активність промислових підприємств			
1.1. Частка інноваційно-активних підприємств, %	23,71	32,2	8,5
1.2. Частка інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої продукції, %	0,3	2,4	2,1
1.3. Коефіцієнт інноваційності продукції	0	0,48	0,48
1.4. Кількість нових технологічних процесів, що припадає на 1 інноваційно-активне підприємство	0,45	1,19	0,7
2. Економічна ефективність інноваційної діяльності підприємств регіону			
2.1. Коефіцієнт продуктивності інноваційних витрат	0,24	1,76	1,5
2.2. Коефіцієнт експортної ефективності інноваційної діяльності	0,12	0,32	0,2
2.3. Коефіцієнт прибутковості інноваційних витрат	0,01	0,12	0,12

Проведені розрахунки засвідчили зростання всіх показників результативності інноваційного розвитку регіону у 2016 р. порівняно з попереднім періодом, що свідчить про підвищення рівня інноваційності регіону та започаткування позитивних тенденції щодо впливу інноваційних процесів на економічну ефективність суб'єктів господарювання. Зокрема, зросли показники інноваційної активності підприємств регіону: частка інноваційно-активних підприємств (+7 %), частка інноваційної продукції в загальному обсязі реалізації (+2,1 %), коефіцієнт інноваційності продукції, що відображає частку продукції, що є новою для ринку в загальному обсязі інноваційної продукції регіону (+0,48) [3; 8].

Показники економічної ефективності інноваційної діяльності опосередковано відображають співвідношення окремих економічних параметрів розвитку регіону з результативним показником інноваційної діяльності, а саме обсягами виробленої інноваційної продукції, що не стільки характеризує економічний ефект від такої діяльності, скільки рівень інноваційності господарських процесів у регіоні.

Коефіцієнт продуктивності інноваційних витрат визначає співвідношення між вихідним показником - «обсяги виробленої

інноваційної продукції» та вхідним показником «обсяги інноваційних витрат» у економічну систему регіону. Зростання даного показника у динаміці показує наскільки ефективними є здійснені витрати у контексті їх вкладу у розроблення нової продукції у межах регіону. Значення даного показника у 2016 р. становило 1,76 і зросло у порівнянні з попереднім періодом на 1,5. Тобто, обсяги реалізованої продукції у 2016 р. на 76 % перевищили валові інноваційні витрати, що є позитивним значенням з точки зору їх використання. Звичайно, недоліком даного показника є те, що зважаючи на особливості інноваційної діяльності, період окупності інноваційних витрат коливається в межах 3-7 років, тому даний показник є свідченням не стільки економічної ефективності, скільки динамічності інноваційних процесів у регіоні. У випадку розрахунків на макрорівні, коректним є порівняння обсягів інноваційної продукції з інноваційними витратами у періоді, що відображає реальний термін окупності за кожним проектом окремо.

Коефіцієнт експортної ефективності інноваційної діяльності характеризує частку інноваційної продукції, що реалізується на експорт. За даними Державної служби статистики у 2016 р. частка інноваційної продукції, що реалізовувалася за кордо становила 32 % всієї виробленої інноваційної продукції регіону. Зростання даного показника у динаміці (+20 %) є свідченням підвищення конкурентоспроможності підприємств регіону на міжнародному ринку, зокрема на ринку високотехнологічних продуктів.

Коефіцієнт прибутковості інноваційної діяльності опосередковано відображає обсяг реалізованої інноваційної продукції, що припадає на 1 тис. грн валового прибутку підприємств регіону. Даний показник не можна вважати універсальним вимірником ефективності інноваційної діяльності, проте збільшення частки інноваційної продукції у прибутку (враховуючи дифузний характер інновацій) є свідченням переходу більшості підприємств до інноваційного розвитку.

Репрезентативність отриманих автором даних отримує практичний сенс у процесі проведення порівняльного аналізу з аналогічними показниками інших регіонів чи середніми значеннями по Україні з використанням удосконаленого автором методу рейтингових оцінок.

В якості об'єкта для порівняння обрано середні значення по Україні, розраховані у табл. 3. Порівняння показників Миколаївської області з середніми значеннями дає можливість визначити сильні та слабкі сторони інноваційного розвитку, визначити конкурентоспроможність регіону серед інших регіонів країни.

На основі значень сформовано матрицю вхідних показників та

визначено еталонні значення у межах 2015-2016 рр. Оскільки всі фактори виступають стимуляторами економічного зростання, еталонним вважається показник, що має найвище значення. Матриця вхідних значень наведена у табл. 4.

4. Матриця вхідних значень порівняльної оцінки результативності інноваційної діяльності підприємств Миколаївської області

Показники	2015			2016		
	Україна	Миколаївська область	Еталон (У _е)	Україна	Миколаївська область	Еталон (У _е)
Інноваційна активність підприємств регіону (У ₁)						
1.1. Частка інноваційно активних підприємств (у _{1.1.})	15,2	23,7	23,7	16,6	32,2	32,2
1.2. Частка інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої продукції (у _{1.2.})	1,4	0,3	1,4	1,3	2,4	2,4
1.3. Коефіцієнт інноваційності продукції (у _{1.3.})	0,3	0,12	0,3	0,4	0,48	0,48
1.4. Кількість нових технологічних процесів, що припадає на 1 інноваційно активне підприємство (у _{1.4.})	2,1	0,45	2,1	5,5	1,19	5,5
Економічна ефективність інноваційної діяльності (У ₂)						
2.1. Продуктивність інноваційних витрат (у _{2.1.})	1,67	0,24	1,67	0,8	1,76	1,76
2.2. Експортна ефективність інноваційної діяльності (у _{2.2.})	0,23	0,12	0,23	0,21	0,32	0,32

2.3. Прибутковість інноваційної діяльності ($y_{2.3.}$)	0,07	0,008	0,07	0,05	0,12	0,12
---	------	-------	-------------	------	------	-------------

Наступним етапом є стандартизація показників за формулою та вибір вагових коефіцієнтів. Вагові коефіцієнти обиралися автором на підставі власних міркувань щодо значущості окремих показників у результативному з позицій їх впливу на економічні результати розвитку регіону.

Результати розрахунку стандартизованих значень результативності інноваційного розвитку регіону за окремими компонентами наведено у табл. 5.

5. Стандартизовані показники оцінювання результативності інноваційного розвитку Миколаївської області

Показники	2015	2016	ваговий коефіцієнт (a_y)
Інноваційна активність підприємств регіону (Y_1)			0,5
1.1. Частка інноваційно активних підприємств ($y_{1.1.}$)	1	1	0,2
1.2. Частка інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої продукції ($y_{1.2.}$)	0,2	1	0,3
1.3. Коефіцієнт інноваційності продукції ($y_{1.3.}$)	0,4	1	0,3
1.4. Кількість нових технологічних процесів, що припадає на 1 інноваційно активне підприємство ($y_{1.4.}$)	0,2	0,2	0,2
Економічна ефективність інноваційної діяльності (Y_2)			0,5
2.1. Продуктивність інноваційних витрат ($y_{2.1.}$)	0,1	1	0,4
2.2. Експортна ефективність інноваційної діяльності ($y_{2.2.}$)	0,5	1	0,4
2.3. Прибутковість інноваційної діяльності ($y_{2.3.}$)	0,1	1	0,2

На основі отриманих стандартизованих значень можна робити висновок, що рівень інноваційної активності та економічної ефективності підприємств Миколаївської області у 2015 значно поступався середнім показникам по Україні, проте у 2016 році за переважною більшістю індикаторів Миколаївський регіон можна віднести до лідируючих за рівнем інноваційної активності. Водночас, слабкою стороною регіону є недостатньо активне впровадження нових технологічних процесів на підприємствах області, особливо ресурсозберігаючих.

На основі даних таблиці 5 можна провести розрахунок інтегральних показників результативності інноваційного розвитку Миколаївської області 2015-2016 рр.

Висновки із цього дослідження. Рівень інноваційного розвитку Миколаївської області за результативними показниками у 2016 р. є значно вище середнього по Україні і становить 0,86 або 86 % від еталонного значення. Зростання показників відбулося у першу чергу за рахунок збільшення загальної кількості підприємств, що здійснювали інновації та значне зростання обсягів реалізації інноваційної продукції. Зважаючи на практичну відсутність фінансової підтримки з боку державного та місцевого бюджетів, наведені показники можна вважати сигналом щодо наявних можливостей регіонального бізнесу мобілізувати внутрішні резерви інноваційного зростання.

Бібліографічний список: 1. Порудєєва Т.В. Сучасний стан соціально-економічного розвитку Миколаївської області / Т.В. Порудєєва// Науковий вісник МНУ імені В.О. Сухомлинського. – 2014. – Випуск 5.3 (112). – С. 39-42. 2. Стратегія соціально-економічного розвитку Миколаївської області до 2020 року. URL: <http://www.mk.gov.ua/ua/economy/strateg>. 3. Головне управління статистики у Миколаївській області. URL: <http://www.mk.ukrstat.gov.ua/>. 4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник/ Державна служба статистики України, 2017 р. 5. Статистичний щорічник України за 2016 рік / Державна служба статистики України, 2017 р. 6. Україна у цифрах: статистичний щорічник / Державна служба статистики України, 2017 рік. 7. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник/ Державна служба статистики України, 2015 р. 8. Регіони України:

статистичний збірник/ Державна служба статистики України, 2017 р.
9. Лагодієнко В.В. Реалізація інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності у харчовій галузі / В.В. Лагодієнко // Бізнес-Навігатор: науково-виробничий журнал Міжнародного університету бізнесу і права. – Херсон, – 2013. – № 2 (31). – С. 178-183. 10. Іртищева І.О. Інновації – рушійна сила розвитку економіки ХХІ століття / І.О. Іртищева, О.М. Потапенко // Бізнес-навігатор. – 2011. – № 1(22). – С. 64–71. 11. Іртищева І.О. Інновації в період економічних трансформацій / І.О. Іртищева, А.Я. Сохнич // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: Збірник наукових праць. – Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ», 2012. – Вип. 1, Т. 2. – С. 14-18.

Михайлов М.С. Диагностика эффективности управления инновационными процессами в контексте стратегического развития региона Диагностика эффективности управления инновационными процессами в контексте стратегического развития региона. В статье проведена диагностика эффективности управления инновационными процессами в контексте стратегического развития региона. Одним из лидеров в сфере инновационного развития среди регионов Украины выступает Николаевская область. Регион имеет ряд преимуществ, способствующих достижению целей инновационного развития.

В течение 2012-2016 гг. общий объем расходов на осуществление инновационной деятельности предприятий региона увеличился на 74 %, что свидетельствует об активной инновационной позиции значительной части предпринимательского сектора региона.

Уровень инновационной активности и экономической эффективности предприятий Николаевской области в 2015 значительно уступал средним показателям по Украине, однако в 2016 году за подавляющим большинством индикаторов Николаевский регион можно отнести к лидирующим по уровню инновационной активности. В то же время, слабой стороной региона недостаточно активное внедрение новых технологических процессов на предприятиях области, особенно ресурсосберегающих

Ключевые слова: инновации, управление, стратегическое развитие, источники финансирования, стандартизация.

Mihailov M. Diagnostics of efficiency of management of innovative processes in the context of strategic development of the region. In today's conditions characterized by accelerating change, active development of new technologies in all spheres, increased competition in resource markets and sales,

the main condition for survival and ensuring sustainable growth of the economy of the state and its regions is active innovation.

The purpose of this article is to diagnose the effectiveness of management of innovative processes in the context of strategic development of the region.

One of the leaders in the field of innovation development among the regions of Ukraine is the Mykolaiv region. The region has a number of advantages that contribute to the achievement of the goals of innovation development.

During 2012-2016, the total expenditures for the innovation activity of enterprises of the region increased by 74%, which indicates the active innovative position of a significant part of the business sector in the region.

Comparison of the indicators of the Mykolaiv region with average values makes it possible to identify the strengths and weaknesses of innovation development, to determine the competitiveness of the region among other regions of the country.

The level of innovation activity and economic efficiency of the enterprises of the Mykolaiv region in 2015 was considerably inferior to the average indicators for Ukraine, however, in 2016, by the overwhelming majority of indicators, the Mykolaiv region can be attributed to the leaders in terms of innovation activity. At the same time, the weakness of the region is the lack of active introduction of new technological processes at the enterprises of the region, especially resource-saving.

Conclusions from this study. The level of innovation development in the Mykolaiv region in terms of performance in 2016 is well above the average in Ukraine and is 0.86 or 86 % of the reference value. The growth of the indicators was primarily due to an increase in the total number of enterprises that carried out innovations and a significant increase in the volume of sales of innovative products. Given the lack of financial support from the state and local budgets, these indicators can be considered as a signal of the availability of regional business opportunities to mobilize internal reserves of innovation growth.

Key words: innovation, management, strategic development, sources of financing, standardization.

Стаття надійшла до редакції: 11.03.2018 р.